

Erken çocukluk döneminde geliştirilen medya kullanımı tercihleri önceden pek uzun sürmezdi; okulun başlamasıyla önüne geçilmez medya değişimi geç çocukluk ve gençlik döneminde yeni tercihlere yol açmıştır hep. Ancak medya çağında, erken çocukluk döneminde temelleri atılan alımlama alışkanlıkları devam edebiliyor. Daha sonra ortaya çıkan edebiyat, kolayca doldurabileceği bir boşluk bulamıyor; çocuklar için eğlence arzlarıyla yeterince ve hatta fazlasıyla beslenmiş bir medya dünyasında kendine yer açması gerekir. Şu an yetişmekte olan kuşakların edebi sosyalizasyonlarının kendi kendine gerçekleşmesi fikri, artık geçmişte kaldı.

Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Değişim Baskısı Altında

Şimdi, çocuk ve gençlik edebiyatını son 10-20 yıldır ilgilendiren birkaç işlevsel değişime değineceğim. Bana göre bu değişimler, edebiyatın bu alanının medya toplumunun son durumuna karşı reaksiyon göstermesidir. Edebiyat ve yeni medya ilk bakışta iki farklı, birbirinden bağımsız görünen kültürel sistemlerdir. Ancak son kullanıcıya gelince direkt rekabete girerler; farklı eğlence arzları olarak birbirlerine rakip olurlar. Yeni medyaların ortaya çıkması çocuk ve genç alıcıların günlük yaşamını eski medya araçları aleyhine etkiliyor. Bunun üzerine çocuk ve gençlik edebiyatı harekete geçmesi gerektiğini hissediyor, kendi arz olanaklarını öyle bir şekilde değiştirmesi gerekiyor ki, çocuk ve gençlerin medya dünyasında farkedilme ve talep edilme şansı olsun. Burada söz konusu olan şey, tek tek arzların değişimi değil, arz yapısının temelden reformdan geçirilmesi. Alıcıların medya talebi o kadar esaslı bir biçimde değişti ki, çocuk ve gençlik edebiyatının buna denk olabilmek için yeni edebi tarz ve işlev çeşitleri geliştirmesi gerekmektedir. Yeni işlev çeşitlerinin oluşturulması kaçınılmaz olarak çocuk ve gençlik edebiyatında yeni bir iç düzenlemeye gidilmesini beraberinde getirecektir. Bu yeni iç yapı ise bu edebiyat alanının yeni bir görünüm kazanmasından sorumlu olacaktır, çünkü burada artık bir sistem değişikliğinden de söz edebiliriz. (bkz. Dahrendorf 1997b, Ewers, 1997)

Çocuk ve gençlik edebiyatı uzun süredir “boş zaman arzları” dediğimiz alanda bir yere sahip —hem eğitimcilik, hem eğlence açısından.— Sormamız gereken şu soru: Acaba bu iki alandan hangi-